

I Grundlovens § 74 er der endvidere Tale om, at i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, skulle Nævninger indføres. Nævninger indføres jo ved det foreliggende Lovforslag, men ikke i det Omfang, som Grundloven har fordret. Den fordrer uden nogen Indskrænkning, at der i *alle* Misgerningssager og i *alle* Sager om politiske Lovovertrædelser skal indføres Nævninger; men Kommissionen har ikke gjort Skridtet fuldt ud, og jeg vil ikke sige noget dertil. Den De-ling, Proceskommissionen har gjort, forekommer mig at være meget hensigtsmæssig og forstaaelig i mange Retninger; og det vilde være et vidtløftigt og heller ikke i alle Tilfælde noget fortrinligt Apparat at stille Nævninger paa Benene i enhver, selv den mindste Misgerningssag. Kommissionen deler Misgerningerne i 3 Slags, eftersom de ere graverende, efter den Straf, vedkommende kan gøre sig skyldig til. Nr. 1 er de Sager, hvor der skal tilkaldes Nævninger, Nr. 2 de, hvori, naar en af Parterne forlanger det, Nævninger kunne tilkaldes, og Nr. 3 de Sager, hvor Nævninger ikke tilkaldes. Naturligvis er Grænsen vanskelig at sætte, og det hele maa blive noget flydende; men alt i alt skal jeg for mit Vedkommende ikke sige noget til det. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Nævningerne udnævnes, særlig den Maade, hvorpaa Grundlisten kommer for Dagens Lys, forekommer den Vej, at gaa gennem Kommunalrepræsentationerne, mig meget hensigtsmæssig, og naar det er foreslaaet at skulle ske ved et almindeligt Valg i Kommunalbestyrelsen, synes jeg meget vel derom. Naar den højtærede Justitsminister vil foreslaa Forholdstalsvalgmaaden bragt til Anvendelse, kan jeg ogsaa erklære mig meget tilfreds dermed. Men naar vi nu ere komne ud over, hvad disse Paragraffer i Grundloven love os gennemført, skulle vi se paa, hvad det er, vi dergennem skulde naa. Vi have faaet Retsplejen adskilt fra Forvaltningen, Offentlighed og Mundtlighed, og vi have faaet Nævninger; men vi have derved i Virkeligheden opnaaet, at hele vor kriminelle Proces undergaar en gennemgribende principiell Forandring, saaledes at vi fra det gamle og i Befolkningen saa forhadte Inkvisitionsprincip gaa over til det i civiliserede Lande gældende Anklageprincip. Inkvisitionsprincippet udmærker sig ved, at den sigtede ikke betragtes som Menneske, men som Objekt for Dommerens Forundersøgelse og Domsafsiggelse og senere hen for den straffende Myndigheds Straffeudøvelse;

hans Menneskerettigheder anerkendes kun i det Omfang, hvori Dommeren vil anerkende dem. Hvis Dommerpladserne under Inkvisitionsprincippet bleve beklædte af Engle eller nogle dermed meget nær beslægtede Væsener, vilde det være ganske fortrinligt; men de beklædes af Mennesker og nyde ikke den blandt Menneskene fornødne Tillid mere. Vi gaa saa over til Anklageprincippet. Det er ogsaa gennemført i det foreliggende Reformforslag. Naar jeg siger „gennemført“, er det dog med Moderation. Det vil være nødvendigt først at omtale Fundamenterne for den kriminelle Proceses Gennemførelse under Anklageprincippet. Der kræves for det første, at vedkommende anklagede Individ anses for uskyldig, indtil det ved Dom kendes for skyldig. For det andet fordrer det, at han som sigtet skal have Løjlighed til at forsvare sig, for det tredje kræves der, at Parterne i Processen meget skarpt adskilles, saaledes at der i det mindste altid findes en Anklager, en Forsvarer og en Dommer foruden det sigtede Individ. Hvorledes opfylder nu det foreliggende Reformforslag disse Fordringer? Manden skal betragtes som uskyldig, indtil han ved Dom er kendt skyldig. I saa Tilfælde kan jeg med Rette forlange, at jeg ogsaa bliver behandlet som uskyldig, indtil der er faldet en Dom, hvorved jeg kendes skyldig; thi saa længe der er Mulighed for, at jeg er uskyldig, skal jeg betragtes som uskyldig. Som Følge heraf maa det fordrer, at Tvangsmidler mod det sigtede Individ kun anvendes under meget strenge Betingelser. Der skal saaledes være strenge Betingelser for Muligheden af at anvende Varetægtsarrest, og der skal være Garanti mod Varigheden af Varetægtsarresten og i Henseende til den Behandling, Varetægtsarrestanten nyder. Den sigtede maa med andre Ord efter disse Principper ikke berøves Friheden, med mindre det maatte være ganske nødvendigt for Sagen og nødvendig for, at han kan faa sin Straf, hvis det overhovedet er nødvendigt at straffe ham. Man skal være meget varsom med at paalægge Varetægtsarrest, og man skal i Varetægtsarresten behandle Arrestanten saaledes, at det eneste Gode, der berøves ham, er selve Friheden, naar det maatte være ganske nødvendigt for Sagen, at Friheden berøves ham, og man skal passe paa, at man ikke berøver ham Friheden en eneste Dag eller en eneste Time længere, end det er nødvendigt. I det foreliggende Reformforslag er der nu ikke taget nogen som helst Ga-